

MÄRKNING AV EXPLOSIVA VAROR

Sprängämnesinspektionens föreskrifter (SIND-FS 1983:7) om
märkning av explosiva varor

UPPHÄVD

**Sprängämnesinspektionens kungörelse
om märkning av explosiva varor;**

SIND-FS 1983:7
Utkom från trycket
den 30 juni 1983

utfärdad den 15 juni 1983.

Med stöd av 20 § förordningen (1949:341) om explosiva varor föreskriver sprängämnesinspektionen följande.

1 § Explosiv vara, som omfattas av märkningsplikt enligt förordningen (1949:341) om explosiva varor och som inte skall exporteras, skall vara märkt enligt bestämmelserna i denna kungörelse, då varan yrkesmässigt saluhålls, försäljs eller överläts.

Anm Kungörelsen är inte tillämplig vid transport av explosiv vara.

En förteckning över godkända explosiva varor finns i SIND-FS 1979:1^a.

Bestämmelser om förpackning av explosiv vara har meddelats i 19 och 20 §§ förordningen om explosiva varor.

2 § Förpackning för explosiv vara skall alltid vara märkt med

- a) *varans namn* (handelsnamn eller vedertagen benämning eller kemisk beteckning)
- b) *farosymbolen E och huvudtexten "EXPLOSIVT"*, se bilaga 1.
- c) *namn eller firma samt hemort* för den som ansvarar för märkningen
- d) *de särskilda krav på märkning* som finns under vissa randsiffror i bilaga 2 i SIND-FS 1979:1^a.

För militär explosiv vara får i stället för uppgift enligt första stycket a) och c) användas varubenämning och leverantörsbeteckning som fastställts av militär central förvaltningsmyndighet.

3 § För nedan angivna huvudslag gäller utöver de allmänna märkningsbestämmelserna i 2 § följande särskilda märkningskrav.

a) Explosiv vara av huvudslag I. Sprängämnen

När varan är avsedd för annat ändamål än sådant för vilket dess explosiva egenskaper är det primära, skall förpackningen märkas med varseltext, bestående av

- riskupplysningar i form av en eller flera R-satser som anger arten och graden av farlighet hos varan (se bilaga 1)
- skyddsanvisningar i form av en eller flera S-satser som anger vilka skyddsåtgärder som skall vidtas vid hantering av varan (se bilaga 1).

På ytterförpackning skall dessutom anges den sammanlagda nettovikten av ingående explosiv vara.

Anm Vara som avses i första stycket är kollodumbomull, pikrinsyra och organiska peroxider.

b) Explosiv vara av huvudslag II. Krut och pyrotekniska satser samt av huvudslag IV. Tändmedel, A Sprängkraftiga tändmedel

På ytterförpackning skall anges den sammanlagda nettovikten av ingående explosiv vara.

c) Explosiv vara av huvudslag V. Pyrotekniska varor

Såväl förpackningen som varje enskild pjäs skall, utom när varan är avsedd för försvarsmakten, märkas med

- randsiffra enligt bilaga 1 i SIND-FS 1979:1^a,
- uppgift om vikt av pyrotekniskt ämne som ingår i pjäsen, samt
- uppgift om lägsta ålder för den som får förvärva och inneha varan utan tillstånd.

Är en pjäs så liten att märkningen inte får plats på pjäsen, behöver den inte märkas.

4 § Farosymbol skall vara utförd i svart på orangegul botten i huvudsaklig överensstämmelse med vad som anges i bilaga 1.

Märkning som avses i 2 § b) och d) samt R- och S-satser som avses i 3 § a) skall utformas tydligt, lättläst och iögonfallande samt vara avskild från övrig text. I sådan märkning får även ingå uppgifter som avses i 2 § a) och c) samt annan upplysning av betydelse för varans hantering från skyddssynpunkt.

Märkning skall anbringas på förpackning på sådant sätt att den normalt förblir läsbar till dess att innehållet är förbrukat.

Anm Exempel på lämplig utformning av märkning, se bilaga 2.

5 § Har en explosiv vara även brandfarliga egenskaper, skall endast farosymbol E användas. Övriga farliga egenskaper skall framgå av R- och S-satser.

6 § Är explosiv vara försedd med såväl en inner- som en ytterförpackning, skall båda förpackningarna vara märkta enligt denna kungörelse, om inte annat följer av andra och tredje styckena.

Ytterförpackning avsedd enbart som transportemballage behöver endast förses med märkning enligt bestämmelserna om märkning vid transport av farligt gods.

Innerförpackning som endast tjänar som invändigt skydd och inte är avsedd att skiljas från ytterförpackningen, behöver inte märkas.

7 § Överläts explosiv vara i oförpackat skick, skall i 2 och 3 §§ angiven information lämnas på annat lämpligt sätt.

8 § Förpackning får inte vara försedd med märkning eller produktinformation, som kan motverka syftet med märkning enligt denna kungörelse.

9 § För särskilt fall får sprängämnesinspektionen medge undantag från bestämmelserna i denna kungörelse om skäl föreligger.

Denna kungörelse träder i kraft två veckor efter den dag, då kungörelsen enligt uppgift på den utkommit från trycket i SIND-FS, då bestämmelserna om märkning i de av kommerskollegium utfärdade tillämpningsföreskrifterna till 19 och 20 §§ förordningen

(1949:341) om explosiva varor (kommerskollegiets författningssamling Ser A 1968:2) upphör att gälla. Vad som där sägs om sampackning m m gäller dock tillsvidare. De äldre bestämmelserna om märkning av explosiva varor får dock tillämpas intill utgången av år 1984. Vara som före den 1 januari 1985 har märkts enligt de äldre bestämmelserna får saluhållas, försäljas och överlåtas även därefter.

Anm Bestämmelserna om ikraftträdande och därtill anknutna övergångsbestämmelser har i sak samma innebörd som motsvarande bestämmelser till produktkontrollnämndens kungörelse (SNFS 1982:5, PK 14) om klassificering och märkning vid överlåtelse av hälsofarliga ämnen och beredningar^b.

OWE FREDHOLM

Gunnar-Arne Björkman

^a Jfr SÄI:s förteckning (SÄIFS 1993:4) över godkända explosiva varor.

^b Jfr Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 1994:12) om klassificering och märkning av kemiska produkter.

Bilaga 1

Exempel på varseltexter som används vid märkning av explosiv vara

Riskupplysningar (R-satser).

R-1	Explosionsfarligt i torrt tillstånd
R-2	Explosionsfarligt vid stöt, friktion, eld eller annan antändningsorsak
R-3	Mycket explosionsfarligt vid stöt, friktion, eld eller annan antändningsorsak
R-4	Bildar mycket känsliga explosiva metallföreningar
R-5	Explosionsfarligt vid uppvärmning
R-6	Explosionsfarligt, även utan kontakt med luft
R-9	Explosionsfarligt vid blandning med brännbara ämnen
R-16	Explosionsfarligt vid blandning med oxiderande ämnen

Skyddsanvisningar (S-satser).

S-3	Förvaras svalt
S-7	Förvaras väl tillsluten
S-8	Förvaras torrt
S-9	Förvaras på väl ventilerad plats
S-10	Innehållet skall hållas fuktigt
S-11	Undvik kontakt med luft
S-14	Förvaras åtskilt från.....(uppges av tillverkaren/importören)
S-15	Får inte utsättas för värme
S-16	Förvaras åtskilt från antändningskällor - Rökning förbjuden
S-18	Förpackningen hanteras och öppnas försiktigt
S-34	Undvik stöt och friktion
S-35	Produkt och förpackning skall oskadliggöras på säkert sätt.

FAROSYMBOL E

Bilaga 2

Exempel på lämplig utformning av etikett

Faro-symbol** (T, X eller C)	Varunamn* Huvudtext	Faro-symbol E
Riskupplysning (R-sats)		
Skyddsanvisning (S-sats) Text enligt 3 § a)		
Namn och hemort till den som ansvarar för märkningen* (Innehållsuppgifter)		

* Ej obligatorisk uppgift på etiketten, jfr § 4.

** Farosymbol enligt produktkontrollnämndens kungörelse (SNFS 1982:5, PK:14) om märkning vid överlåtelse av hälsofarliga varor^b.

Etikettens format är beroende av behållarens/förpackningens volym enligt följande

<i>Volym</i>	<i>Format (min)</i>
T o m 3 liter	A8 (52x74 mm)
över 3 t o m 50 liter	A7 (74x105 mm)
över 50 t o m 500 liter	A6 (105x148 mm)
över 500 liter	A5 (148x210 mm)

Farosymbolen bör utgöra minst 1/10 av etikettens area, dock minst 1 cm², och placeras i ett av etikettens övre hörn.

Om märkning av storlek A8 inte får plats kan formatet reduceras under förutsättning att märkningen kan uttryckas tydligt, eller också kan märkningen ske på en särskild märkningssedel. Denna märkningssedel skall i övrigt uppfylla gällande krav rörande format, fastsättning, text och färg.